

ENERGIEVERENIGING VOOR EEN DUURZAAM LEWENBORG

JAARVERSLAG 2022

Het bestuur van Lewenborg Energie

Kajuit 4

9733 CA Groningen

www.lewenborgenergie.nl

December 2022

VOORWOORD

In januari zijn we formeel als vereniging bij de notaris ingeschreven. Na vier jaar als een werkgroep van Golvend Lewenborg, was het nu tijd om een eigenstandige entiteit te worden.

Allereerst is een dankwoord op zijn plaats! We konden namelijk - na veel overleg - van Groninger Dorpen een startsubsidie ontvangen. Daarna hebben we van onze gemeente geld gekregen om een onderzoek te laten doen door GroeneWarmte naar een betaalbare collectieve warmtevoorziening voor de wijk. Een warmtenet dat optimaal gebruik maakt van restwarmte, natuurlijke bronnen en geheel op groene stroom kan draaien was de insteek. Krachtvorm ontwierp voor ons een fraai logo, en Els Struiving maakte samen met ons een aanpak voor de communicatie.

Gebleken is dat het - met de gasprijzen van afgelopen januari als aanname - niet mogelijk is om zonder kostenverhoging een warmtenet voor de hele wijk aan te leggen. Voor enkele specifieke delen vooral in het centrum van de wijk is dat echter wel een reële optie. Daarmee zijn we dan ook verder in de weer.

Maar onze ambitie blijft om de hele wijk duurzaam warm te krijgen. En we willen dat zo snel mogelijk doen en vooral ook snel de eerste stappen zetten. Ook in Lewenborg voelen we de last van peperdure fossiele energie en zien we de gevolgen van klimaatverandering. Veel mensen in onze wijk realiseren zich ook dat we niet door kunnen gaan op de fossiele weg met oorlogen om energie, water en grondstoffen. De gemeente Groningen wil in 2035 klimaatneutraal zijn, wij willen mee helpen en voor Lewenborg inzetten op 2030. Bij het aanbieden van het boven genoemde onderzoek aan wethouder Broeksma, op 6 september 2022 vroegen en kregen we instemming met die doelstelling!

We legden contacten en bepleitten isolatie. Ook zijn we begonnen met een spreekuur om mensen te adviseren en de weg te wijzen in het woud van mogelijkheden en instanties die kunnen helpen woningen te isoleren en andere maatregelen te nemen, op weg naar lagere energielasten, een schonere en gezondere wijk, waar iedereen mee kan doen. In ons jaarverslag gaan we hierop verder in.

Droom mee over de wereld van morgen, werk mee aan de wijk van straks. Word lid van Lewenborg Energie!

Sjak Rijploeg

Met opmerkingen [ES1]: wat heen jullie met die startsubsidie gedaan? Is dat geld terug te vinden in de financiële verantwoording?

Met opmerkingen [ES2]: datum vermelden

SAMENVATTING

Lewenborg Energie Energievereniging voor een duurzaam Lewenborg is een bewonersinitiatief uit de wijk Lewenborg. Voor de rechtsvorm hebben we gekozen voor een (energie)vereniging. Dat deden we om de invloed van de wijkbewoners optimaal te laten zijn. Na het ontwerpen van de statuten is de nadruk in het eerste jaar komen te liggen op de ledenwerving en op de contacten met de leden. We hebben hiervoor drie Algemene Ledenvergaderingen gehouden.

Startsubsidie Groninger Dorpen

Na het verkrijgen van rechtspersoonlijkheid konden we ons inschrijven bij de Kamer van Koophandel en een bankrekening openen. Naast een inhoudelijke motivering waren deze formaliteiten nodig om subsidie aan te kunnen vragen bij Groninger Dorpen. Kort daarop ontvingen een startsubsidie van ruim 5600 euro waarmee we de kosten van onze vereniging tot mei 2023 kunnen dekken.

Resultaten haalbaarheidsstudie warmtenet

Het overleg met de gemeente kwam vanaf september 2021 weer goed op gang en resulteerde in 2022 in een rechtstreekse bijdrage van de gemeente Groningen in de kosten van een onderzoek naar de haalbaarheid en betaalbaarheid van een of meer warmtenetten in de wijk Lewenborg. Zo kon Lewenborg Energie dit onderzoek in opdracht geven aan GroeneWarmte Techniek B.V. Op 1 juni 2022 vond de zogenaamde kick-off, de officiële start, van het onderzoek plaats in wijkcentrum Het Dok. Op 6 september werden de onderzoeksresultaten opgeleverd en daaruit bleek dat er zeker enkele mogelijkheden zijn voor Lewenborg! Aanleiding dus om het rapport aan te bieden aan wethouder Philip Broeksma, en om hem een uitspraak te ontlokken: energieneutraal in 2030 voor Lewenborg, als ambitie.

Krachtige communicatie

Voor de herkenbaarheid van onze vereniging hebben we een logo laten ontwerpen door Krachtvorm van onze wijkgenoot Bert Kracht. Met ondersteuning van Els Struiving is ons bestuur beter thuis geraakt in communicatie. Van haar kregen we bruikbare tips over het uitbouwen van onze website, het maandelijks schrijven in de wijkkrant, het opstellen van persberichten, enzovoort. Zichtbaar worden en blijven is voor onze vereniging namelijk belangrijk, om de informatie over warmtenetten en over duurzaamheid in ruimere zin op een goede manier onder de aandacht te brengen.

Hulp bij verduurzamen en besparen

Overleg met wijkbewoners en andere stakeholders zoals gemeente, woningcorporaties, waterschap en netbeheerder staat centraal in onze communicatie. In het kader daarvan heeft Lewenborg Energie in het najaar meegedaan aan een door de gemeente georganiseerde wijkmarkt over energie en besparing en de daarop volgende meedenksessies. Ook zijn we gestart met tweewekelijkse energiespreekuren in het Dok. Er bestaan al veel initiatieven, onder andere van de gemeente, en onze vereniging wil bewoners hierop attent maken en eventuele drempels om zelf actief te worden wegnemen. We willen op onze site ook een platform maken om opgedane ervaringen te delen.

Met opmerkingen [ES3]: Inge, ik zou deze laatste alinea iets meer uitschrijven en iets zeggen over met wie jullie allemaal overleg hebben gevoerd en wat je afgelopen jaar al hebt gedaan aan informatievoorziening over verduurzaming – dan laat je zien dat het niet alleen om het warmtenet gaat maar ook breder om verduurzamen en besparen en dat het voor bewoners dus nu ook al loont om mee te doen met Lewenborg Energie

PROFIEL VAN DE ORGANISATIE

MISSIE, VISIE, DOELEN, STRATEGIE

Lewenborg Energie wil het vehikel zijn om de kansen voor warmte-energie, isolatie en energiebesparing die er liggen te grijpen en de bewoners daarbij te betrekken en te ondersteunen. Over niet al te lange tijd moet duidelijk worden of een duurzame manier van verwarmen in Lewenborg realiseerbaar is en of er in dat geval een coöperatie voor kan worden opgericht. Deze korte samenvatting komt grotendeels uit ons Projectplan voor de Startsubsidie.

Uitgebreider staat het op www.lewenborgenergie.nl: Lewenborg is een stadswijk in het aardbevingsgebied. Dat motiveert ons extra om van het gas af te komen. We willen niet alleen van het gas af. We willen overschakelen op duurzame energie. Dat is onze missie. Daarom schetsen we in dit plan de contouren van een systeem waarbij warmteopslag en balancering van het stroomnet elkaar ondersteunen. Ook op koude winterdagen met weinig windenergie moet de duurzame energievoorziening uiteindelijk voor de hele wijk werken.

Gelden die niet hoeven te worden geïnvesteerd in zwaardere stroomnetten voor het huiselijke spitsuur aan het begin van de avond en reserveringen voor vervanging van het gas net in het komende decennium, gebruiken we liever voor betaalbare warmte en koeling voor iedereen.

De omslag naar een CO₂-neutrale samenleving is alleen mogelijk als we iedereen de kans bieden daarvan mee te profiteren en te betrekken bij de vormgeving. Om die reden moeten we proberen de plannen zó vorm te geven dat:

- het betaalbaar is voor iedereen, liefst iets lagere energielasten;
- het een verhoging van comfort met zich brengt van woon- en werkplek, dat wil zeggen verwarming in de winter en koeling in de zomer;
- het meehelpt om Groningen van het gas te halen en het meewerkt aan een CO₂-neutrale samenleving.

Zo'n gezamenlijk doel kan bindend werken en de nodige vindingrijkheid prikkelen. We willen daarom een beroep doen op de ideeën en vindingrijkheid van de bewoners. De dialoog over een betaalbare en schone energievoorziening willen we aanmoedigen. Er zal meer draagvlak ontstaan als mensen het ook als vooruitgang voor hen zelf gaan zien. Onder die voorwaarde kan kennisuitwisseling sociaal bindend uitpakken. Kortom, onze missie is:

- dat warmtevoorziening anders en beter kan;
- dat koeling in de zomer onderdeel van de verduurzaming zou moeten zijn;
- dat het voor iedereen betaalbaar kan, liefst iets lagere lasten;
- dat de wijk er ook mooier van wordt;
- dat het geld voor de nieuwe systemen van verwarming en koeling niet wegvloeit naar grote bedrijven, maar dat het ten dienste komt aan een schone en duurzame wijk voor iedereen die meedoet, bijvoorbeeld door ooit hiervoor een coöperatie op te richten;
- dat met een goede aanpak er enthousiasme kan groeien;

- dat we dan ook de binding in de wijk tussen verschillende culturele en sociale lagen kunnen bevorderen;
- dat we studenten en uitvoerders van nodige werkzaamheden kansen kunnen bieden te werken aan hun toekomst en die van de wijk, de stad en een duurzamere wereld.
- dat het moet en uiteindelijk kan door samen te werken aan plannen.
- dat we nu al beginnen door huiseigenaren en huurders via spreekuren en wijkmarkten te helpen met besparen en verduurzamen.

Om vorm te geven aan bovenstaande uitgangspunten, willen we naast de samenwerking met bewoners, ook blijven samenwerken met woningcorporaties, met de gemeente, waterschap Noorderzijlvest, netbeheerder Enexis, Warmtestad en andere instanties die voor de realisering van dergelijke plannen behulpzaam kunnen zijn.

BESTUUR

Sjak Rijploeg, voorzitter

Inge Linthout, secretaris

Juul Baller, penningmeester

Ammy de Raad, technisch voorzitter

Robbert van der Eijk, lid

LEDEN EN BELANGSTELLENDEN

Er zijn 44 leden en 16 belangstellende bewoners

WERKMETHODES EN SUCCESSEN

Het jaar 2022 kan worden beschouwd als een startjaar waarin de vereniging meteen hard aan de slag gegaan is.

Het belangrijkste wapenfeit is het door GroeneWarmte verrichte onderzoek. Uit ons persbericht citeren we:

Warmtenet voor Lewenborg kan serieus alternatief zijn, beter betaalbaar dan aardgas.

Op 6 september heeft Groene Warmte, betrokken als gedelegeerd warmteontwikkelaar, de onderzoeksresultaten voor een duurzame en betaalbare warmtevoorziening van de wijk Lewenborg gepresenteerd. Wethouder Philip Broeksma van o.a. Energietransitie kreeg het rapport van de voorzitter van Lewenborg Energie overhandigd.

Wanneer het plan om warm water van waterstoffabrieken, datacenters en andere bedrijven uit de Eemshaven via een buis naar Groningen te halen doorgaat, is een warmtenet voor de bewoners van heel Lewenborg haalbaar en betaalbaar.

Wanneer we alleen de bronnen in en rond de wijk gebruiken, zoals oppervlaktewater bij de Lewenborgsingel en van de Kardinger plas, is dat voor sommige delen van de wijk ook beter betaalbaar dan met de aardgas prijs van afgelopen winter. Dit geldt dan vooral voor het centrum van de wijk. Bij een warmtenet wordt bijvoorbeeld het oppervlaktewater middels duurzame stroom en opslag met de juiste temperatuur aan woningen en gebouwen geleverd.

De vereniging Lewenborg Energie wil zich inzetten om dit warmtenetplan verder met GroeneWarmte uit te werken en hier de aandacht op te vestigen. De leden willen met de bewoners in gesprek, want alternatieven voor gas zijn interessant, mits we kunnen kiezen voor een energievoorziening waar de wijk en de bewoners zelf zeggenschap over hebben.

Wethouder Broeksma zegde toe om Lewenborg te steunen om in 2030 geheel duurzame en beter betaalbare warmte voor de wijk mogelijk te maken.

Ook na de presentatie van het onderzoek heeft Lewenborg Energie niet stilgezeten. Samen met GroeneWarmte zijn er vervolggesprekken geweest met het waterschap Noorderzijlvest en met het publieke warmtebedrijf WarmteStad en met de gemeente, om feedback op de onderzoeksresultaten te krijgen. In die gesprekken was sprake van een positieve grondhouding. Het komt op het volgende neer.

- Enerzijds heeft men veel waardering voor de opzet van het onderzoek, 'Lewenborg Energie heeft in ieder geval een plan'.
- Anderzijds de conclusie dat er verder gewerkt moet om duidelijkheid en zekerheid te verkrijgen over de warmtebron(nen), de prijszekerheid en de financierbaarheid. Dat blijkt momenteel lastig, daar zal in 2023 verder aan gewerkt moeten worden, hiervoor plegen we overleg met GroeneWarmte.

De vereniging werkte op 6 oktober mee aan een door de gemeente georganiseerde duurzaamheidsmarkt met o.a. gratis energiecoaches en tips voor de meest effectieve isolatie- en verduurzamingsmaatregelen. Ook is er een start gemaakt met een tweewekelijks energiepreekuur in het Dok.

FINANCIËLE VERANTWOORDING

BEGROTING 2023

	<u>Begroting</u> <u>2023</u>	<u>Realisatie</u> <u>2022</u>	<u>Begroting</u> <u>2022</u>
<u>Ontvangen subsidie</u>	<u>€ 0,00</u>	<u>€ 5.452,00</u>	<u>€ 5.452,00</u>
<u>Contributie</u>	<u>€ 200,00</u>	<u>€ 0,00</u>	<u>€ 0,00</u>
<u>Donaties, sponsoring</u>	<u>€ 300,00</u>	<u>€ 0,00</u>	<u>€ 0,00</u>
<u>Baten</u>	<u>€ 5.452,00</u>	<u>€ 5.452,00</u>	<u>€ 5.452,00</u>
<u>Website</u>	<u>€ 250,00</u>	<u>€ 337,59</u>	<u>€ 1.000,00</u>
<u>Communicatiemiddelen</u>	<u>€ 500,00</u>	<u>€ 789,41</u>	<u>€ 2.500,00</u>
<u>Notariskosten</u>	<u>€ 0,00</u>	<u>€ 388,55</u>	<u>€ 400,00</u>
<u>Kamer van Koophandel</u>	<u>€ 0,00</u>	<u>€ 51,95</u>	<u>€ 52,00</u>
<u>Verzekering</u>	<u>€ 400,00</u>	<u>€ 381,15</u>	<u>€ 100,00</u>
<u>Bankkosten</u>	<u>€ 200,00</u>	<u>€ 37,20</u>	<u>€ 200,00</u>
<u>Leden- en bestuursvergaderingen</u>	<u>€ 400,00</u>	<u>€ 208,50</u>	<u>€ 0,00</u>
<u>Lasten</u>	<u>€ 1.750,00</u>	<u>€ 2.194,35</u>	<u>€ 5.452,00</u>

VOORUITBLIK

De positieve grondhouding als reactie op het onderzoeksrapport is mooi, maar er valt in 2023 nog genoeg te doen voor onze vereniging, concluderen we op grond van de geleverde feedback:

- Enerzijds heeft men veel waardering voor de opzet van het onderzoek, het is erg duidelijk en de vragen die er nog waren konden allemaal worden beantwoord. 'Jullie hebben in ieder geval een plan'. En dat is een eerste vereiste om iets te bereiken.
- Anderzijds de conclusie dat er verder gewerkt moet worden om duidelijkheid en zekerheid te verkrijgen over de warmtebron(nen), de prijszekerheid en de financierbaarheid. Dat blijkt momenteel lastig, vooral vanwege de onzekerheid hoe de energieprijzen zich zullen ontwikkelen. In 2023 zullen we ons als bestuur en met hulp van deskundige leden en in samenspraak met GroeneWarmte, gemeente en WarmteStad buigen over de technische en financiële voorwaarden voor het realiseren van een collectieve warmtevoorziening.
- Pas wanneer de seinen op groen staan, kan er gewerkt gaan worden aan een intentieverklaring of een samenwerkingsovereenkomst met alle stakeholders om in het centrum een warmtenet te realiseren.

Het overleg met de partijen voor wie een warmtenet in het centrum interessant is (zoals eigenaren en huurders van het winkelcentrum en de daarboven gelegen woningen, gemeente als eigenaar van Het Dok en de stichting die het Dok beheert) starten begin volgend jaar. Het overleg met Lefier hierover wordt voortgezet.

Intussen is er in de wijk interesse gebleken voor duurzaamheid bij het verwarmen van de woningen en dergelijke. De meedenksessies zullen een vervolg krijgen. Lewenborg Energie wil daar ook aan meewerken, we hebben immers ook een bredere doelstelling.

Eind 2022 is een begin gemaakt met het opstarten van een tweewekelijks spreekuur in wijkcentrum Het Dok, dat zal in 2023 een vervolg krijgen.

Het overleg met wijkbewoners – via algemene ledenvergaderingen en via deelname aan de maandelijks plaatsvindende bewonersavonden in Het Dok – blijven we doen. Ook het overleg met de gemeente en met de Regiotafel, zetten we voort. De nieuwsbrief zal weer opgepakt worden, evenals regelmatige publicaties in de Lewenborger.

Na het startsubsidie moet de vereniging financieel op eigen benen kunnen staan en zal het vragen om donaties en / of het invoeren van een contributie met de leden worden besproken.